

zadnjega naskoka s silnim strelom topov, pa le malo je zdala. Bila je ura 9., ko so vse sovražne trume se v kolo-bar okoli kladar ustavile. Enako divješumečim valovom, ki pogubonosno butajo na ladijo v sredi nepokojnega morja, so planile na dano znamenje trume na naše. Oserčeni od svojih vodjev z žganjem in upom gotove zmage stopajo v boj, — al naši jih zopet hrabro sprejmejo in mnogo povalé. Pa pri Francozih novi vojščaki čez trupla svojih ranjenih in ubitih tovaršev lezejo, v tem ko naši zgube svoje z ničemer namestiti niso mogli; še celó prisiljeni so bili, ker jih je sovražnik okrog in okrog napadal, svojo že tako slabo moč v več malih čet razdeliti. Kakor je bilo pričakovati, je bila sovražna divizija, ki se je bila ponoči čez verhčeljsko sedlo proti Ukvam vzdignila, odzadej s svojo močjo prihrula, in res prerila skoz okope, ter udari na prvo baterijo, v tem ko drugi od spredaj gori prilezejo. Akoravno jih sprejema silen ogenj iz pušk, je vendar vsaka zguba precej z novimi vojaki nadomestena. V tem zadene zerno sovražne kroglice vitežkega Hencel-a v glavo; on hrabri junak — pade. „Le serčno nad vruga, bratje!“ so bile zadnje besede, ktere zakliče svojim tovaršem, ali kako bo šaka trudnih in ranjenih mož celo vojsko vderžala? Perva baterija je zgubljena, al še le tadaj, ko so vsi njeni branitelji padli. Zdaj se vzdignejo sovražniki h kladari 1., ktera je bila ob pomanjkanji reserve prazna puščena, in prederó v pokriti okop, ki je to in kladaro 2. združeval. Tù vzamejo in osvojijo drugo baterijo. Eni naših hitijo h kladari 2., da bi saj to rešili. Strašno sekanje in morija tukaj vstane; sovražniki niso nikomur zanesli (celó zdravnik Hucler je bil umorjen pri dopolnovanju svoje narsvetejše dolžnosti, ko je ranjenike obezoval), pa naši tudi niso milosti prosili; vsaki zmed njih je drago prodal življenje, ako ga ni mogel oteti. Hrabri Hencel, ležjoč smertno ranjen na zemlji, je bil nek od ravno tistega častnika preboden, ki ga je dva pota vabil, naj se podá. (Dalje sledi.)

Slovensko slovstvo.

Pesmi, cerkvene in druge. Zložil Andrej Praprotnik. Natisnil v Ljubljani Jožef Rudolf Milic. 1856.

S preserčnim veseljem pozdravljamo mile glasove ponižnih gosel domačih. Pohlevno, prijazno, nedolžno glasé se strune, kakor gosli — serce — na kterih napete, so pohlevne, prijazne in nedolžne.

Glasovi, kteri ne obetajo nam popevati „fortunam Priami et nobile bellum“, ampak:

„Perva struna, ki zapoje,
Božjo slavo naj zvišuje.“

prizibali so se na krilih pomladne sapice iz Dobrove, skrite vasi, iz še bolj skrite in tihe hišice učnikove.

Gosp. Andrej Praprotnik, učnik v omenjenem selu, dobro znan mož in od vsacega spoštovan, kteri ne vživa le dobrot slovenske zemlje, temuč tudi trudi se za blagor in omiko dežele, razveselil nas je z lepim zvezkom pesem cerkvenih in družih.

Pretresovati posameznih pesmic ni namen teh verstic. Gladke so skoz in skoz, čisto proste vse slovniške ljulike, le sem ter tje nahaja se kaka tiskarska pomota, čimur čudil noben ne bode se. Od prve do zadnje verstice poje mirno, čisto, nepokvarjeno serce v sladkosti goreče ljubezni do Boga, domovine in sploh vsake čednosti.

Postreči bi ne moglo se z nobeno rečjo bolj mladeži, (kteri je ta knjižica posebno namenjena, čeravno se bo prilégla tudi vsakemu drugemu), kakor s pesmami, polnimi nedolžnih občutov, ker v sredi svoje mladeži ljubljani in ljubijoči učnik poje

„Kakor tica starka poje,
Kadar izpeljuje mlade svoje!“

in gotovo je, da, kar prišlo je iz serca, šlo bo v serce.

Knjižica je lična, papir lep, tisk prav snažen.

Razdeljene so v dva dela. Pervi del obsega „cerkvene“, drugi pa „druge“ pesmice na sto in štiridesetih

stranéh. Naj damo eno iz prvega in eno iz drugega dela častitim bravcem za pokušnjo, na priliko:

Pepelnica.

Vesolja tir je že pojenjal,
Resnobni dan z norostjo menjal,
Trohnobe venec in pepél
Učiti glasno je začél:
Na zemlji kar se je rodilo,
V pepél se bode spremenilo.

Mladost si zlati čas obeta,
Iz sladkih nad že vence spleta;
Al komaj pride ji pomlad,
Odpada že ji sladki sad.
In vse, kar živo, lepo bilo,
V pepél se bode spremenilo.

Kar svet tak čisla, poželjuje,
Kar sreče svit nam obetuje,
Vse mine z zarjo jutranjo,
Razpade z rožo pisano.
Kar svet ima, kar v svetu klilo,
V pepél se bode spremenilo.

Le eno je, ki nam ostane,
In tega sila ne pregane, —
V pomladi večni nam cvetè,
Razširja clo v nebesa se:
Glej žlahne duše oblačilo,
Nikol' ne bo se spremenilo.

Domovina.

Beseda sladka, domovina,
Ne prideš več mi iz spomina;
Kot iskra živa v sercu tliš,
Ljubezen k sebi mi budiš.

Ko solnca žar na tebe sije,
Serce veselo v meni bije;
Al žalost terga mi duhá,
Meglá nesreč ak te obdá.

Obličje ak je jasno tvoje,
Veselo moja struna poje;
In če oko se ti solzi,
V potokih moje se topí.

O sijaj, sijaj, solnce milo,
Na ljube domovino krilo!
Obličje jasni ji tamno,
In krasi s cvetjem jo ljubo!

H koncu serčno želimo še, da bi jih vsak s takim čutenjem čital, s kakoršnim popéval jih je pesnik, in da, ako bi jih želel brati Celjovčan ali Celjan, Teržacčan ali Goričan, pa tudi Krajnec ali Radoljčan, mu bi jih ne bilo treba hoditi v Ljubljano kupovat, ampak da bi jih dobival povsodi domá. — Cena knjižici je 24 kraje. J. N.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Zavraca 4. junija. H. — 30. maja okoli 4 popoldne je v Zavracih, kakih 10 minut od cerkve proti Žirem, v neki bajti goreti začelo. Ker so bili ljudje večidel deleč od doma na polji, je bilo malo pomočnikov, in še le ko se je nesreča k cerkvi zvedila in je začelo plat zvona bít, so tudi drugi ljudje urno popustili svoje delo in pomagati hiteli. Ker so pa skorej vse druge hiše deleč preč in večidel griči in grape vmes, in ker je bilo vode le malo, tudi pomoč ni mogla velika biti. V manj, kakor v poldrugi uri je bilo 8 poslopij (3 hiše in 5 družih poslopij), kterih nobeno zavarovano ni bilo, upepeljenih 5 družin, kterih ene imajo majhne otroke, ni drugega otelo, kakor kar je kdo na sebi imel. Tudi en otrok, blizo dveh let star, je zgorel. — Naj bi se revnih pogorelcev dobrotniki usmilili!

Iz Postojne 5. junija. —č— Kar sem obetal častitim bravcem „Novic“ v 39. listu zastran naše jame, se je že zgodilo, — tista stena, ki je dosihmal overala prehod skozi čuda zalo peklenšico (Tartarusgrotte), je prederta, in v kratkem bo pripravna in veliko krajša pot iz gore „kalavarije“ (Kalavarienberg) peljala do „groba“ (Grabmahl). Pod vodstvom gosp. Paula Eunike-a, inženirja tukajšne železnice, in s pripomočjo gosp. Antona Šmidt-a, eléva tukajšne c. k. okrajne stavbine uradnije, so 15. dan p. m. začeli 6 in pol sežnjev debelo steno predirati in danes popoldne ob štirih je bil predór srečno dokončan. Vse se je prav po sreči izšlo; celó tista kot sneg bela podoba velikega dežnika (Regenschirm), narejena iz jamskega kapnika, čeravno tikama predora stoji, ni pri streljanji skale nič poškodovana bila; tudi stroški tega dela niso preveliki v primeri k temu, kar je naša jama sedaj lepša in imenitnejša. Zatorej čast komur čast gré: gospoda Eunike in Šmidt sta res mojstersko doveršila delo svoje. Slava jima! Hvala, hvala lepa pa tudi verlemu odboru, kteremu je izročeno oskerbnništvo naše jame, da mu je vedno mar za to, kako bi se to in uno popravilo v nji, da bode še bolj vabilo popotnike k njenemu ogledu in tako dohodke njene množilo. Da bi pač neutrudljivemu prizadevanju c. k. okrajnega gosp. predstojnika Murnika in pa okrajnega gosp. adjunkta Arko-ta še to obveljalo,

da bi 12 sežnjev dolgo pot med „spominkoma cesarja Ferdinanda“ in „cesarja Franca“ doveršila! Ne bilo bi potem treba dvakrat laziti po stopnicah do mosta in gori v „stolnico“ (Dom), kar je sedaj zlo nevkretno in ob veliki vodi celó nemogoče. Tudi bi se po ti novi poti popotnikom v jami odperl prekrasen in veličansk pogled v „veliko stolnico“ (grossen Dom). Ako se še ta pot naredi, bo dobila po vsem tem naša slavna jama skor novo podobo, in da se ta imenitna preuredba vredno praznuje, se slišijo od več strani želje, naj bi se v jeseni, v nedeljo 7. septembra, obhajala enaka slovesnost kakor je navadna o binkošti, da pride več gostov ogledavat novi svet naše jame. Tudi jez mislim, da bi to prav bilo in da bi se splačalo. Prevdarite gospodje!

Iz blejskega Grada 8. junija. c—. Preserčna hvala vam, ljube „Novice“, da ste tako lepo naše uboge pogorelce dobrim ljudem priporočile in moj spis tako rekoč še moker nemudoma natisnile. Znam, da ste težko brali, pa prosim ne bodite hudi; pisal sem, ko se je še vse kadilo od ognja; nikakor mi čas ni pripušal spisa prebirati, še manj pa prepisavati ga; pisal sem pa prav hitro, da je bilo še mogoče pismo ob pravem času pošti izročiti. Naznanjam Vam pa danes še to: sklenili so gosp. okrajni poglavar, gosp. fajmošter in soseskine možje zavoljo vsem dobro znanih napak, goljufij in zvijač, katerih se večkrat pogorelci, še bolj pa drugi pod imenom „pogorelcev“ poslužujejo, da nobenemu naših siromakov ne bojo dovolili, da bi v daljne kraje šel beračit; tudi zato prav nobeden priporočivnega lista dobil ne bo. Se vé da po domačih in bližnjih vaséh, kjer ljudje te pogorelce dobro poznajo, jim prositi ne moremo braniti. Priporočali smo jih pa in prosili vse gosp. fajmoštre cele radoljske okrajne: naj bi povsodi ali po hišah ali pa v cerkvi dobrovoljne darove pobirali, kateri se bojo vselej od gosp. fajmoštra pričo gosp. okrajnega poglavarja in soseskinih mož med nar bolj revne in potrebne hitro, brez vseh ovinkov in navadnih zadržkov, razdelovali. Kdor tedaj bo iz Bleda kakor Grajan ali pa za Grajane z mavho deleč po svetu beračil, ni mu verjeti, goljuf je.— Slovinci: ljubi rojaki! pri nas je med pogorelimi 22 le 5 zavarovanih, vsi skupej le za 2950 fl., — škoda pa znaša veliko tavžentov; po družih vaséh tudi v tej reči ni bolje; kdaj se bote zdramili in se poprijeli tega, kar je dobro in dolžnost vsacega gospodarja — kdaj se bote zapisali — v bratovščino sv. Florjana?

Sedaj pa še nekaj. „Novice“ so večkrat pripovedovale od slabe ceste krog in proti jezeru. Povejo naj tedaj tudi, da imamo zdaj prav lepe poti. Veliko se je letos storilo; skorej vsaki dan od Velike noči do zdej je delalo tlako na ti cesti po 30 do 50 voz in po 50 do 100 ljudi iz cele radoljske okrajne, kar priča, da ne Gorenci, ampak le vodstva nekdanj so bile krive slabih pot. Pametnemu in koristnemu delu se Gorenec nikoli ni ustavljal. Ogenj ni nič lepote našega kraja oskrnil, ker se od jezera žalostno pogorišče ne vidi. Nadjamo se tedaj tudi letos kakor pretekle leta, da iz bližnjih in daljnih krajev bode prišlo mnogo gospode k nam v gostje, uživat dobrot, ki jih milodarna narava v tem rajskem kraju tako obilo deli!

Iz Ljubljane. Predsednik kmetijske družbe gosp. F. Terpinec, ki se je pred 14 dnevi podal v Pariz ogledavat imenitno razstavo kmetijskih pridelkov in živine, je pisal te dni od ondod, da nam bo z besedo marsikaj zanimivega povedal od razstave, kakoršno bo svet težko kdaj spet vidil; pa tudi vrè ljudi k nji, da se vse tare. Pervi dan, ko je bila razstava za ogled odprta (kdor jo hoče viditi, plača 1 frank, po našem 24 kr.), se je skupilo 18.701 frankov. — Magistratni ekonom gosp. Podkrajšek nam je veselo novico povedal, ktera bolj kot vse besede poterjuje velik dobiček drenaže, namreč, da predvčerajnim (9. junija) je bila letošnja košnja mestne senožeti na ljubljanskem močirji zraven dolenske ceste pod Rakovnikom,

ktera je bila pred 3 leti drenažena, po javni dražbi 20 deležnikom prodana. Merva in otava te 10 oralov in 303 štirj. sežnjev velike senožeti se je poprej leto za letom za 80, k večem za 90 gold. spečala, — letos, drugo leto, kar je po drenaži na suho djana in obdelana bila, se je prodala že za 454 gold. 10 kr. Kdor vé, da drenažene senožeti začnejo naj več donášati še le po tretjem letu, kadar pogine močirska trava, bo lahko zrajtal, da bo na to senožet obrnjeni kapital obilne obresti donášal. Škoda, da smo Krajnci taki zaspanci za drenažo, ktere tudi svitli nadvojvoda Jovan, ko so unidan v Ljubljani bili, niso mogli prehvaliti iz lastne skušnje. — Ponoči od pondeljka do torka si je neki iz službe izpušen uradnik G—b po nenavadni poti življenje končal; ulegel se je namreč blizu ljubljanskega kolodvora na železnico, da so ga vozovi sterli.

Novičar iz raznih krajev.

Po cesarskem dovoljenji se bo za poskušnjo od prvega dneva prihodnjega mesca takim kupcem in fabrikantom, ki vsako leto za blago veliko cola plačujejo, nekoliko tega plačila na upanje dajalo, pa več ne kot polovico tiste colnine, kije je kupec ali fabrikant poprejšnje leto odrajal. — Za pokopališa bo prišla nova postava, po kateri bo postava cesarja Jožefa II. od leta 1783 preklicana; po ti novi postavi morajo biti pokopališa ločene, in vsaka véra mora imeti za svoje merlice posebne ali saj ločene pokopališa; tedaj se na pokopališa katoličanov ne bojo smeli pokopavati nekatoličani ali le na ločene prostore; tudi zvoniti z zvonovi katoliških cerkva se ne bo smelo merlicem nekatoliške vére, in katolišk duhoven tudi v svoji, necerkveni obleki ne za pogrebom iti nekatoličanu. — Iz Pariza se piše, da od 6. t. m. ne dežuje več, — da pa škoda, kolikor se je že dosedaj zvedilo, presega 100 milijonov frankov. Po vsem Francozskem naberajo milodarov; iz državne dnarnice je državni zbor vnovič dovolil 10 milijonov frankov nesrečnim razdeliti. — Minister Palmerston je 2. dan t. m. v državnem zboru hudo govoril zoper gerško vlado in jo obdolžil vseh napak, ki spodkopujejo to malo in mlado kraljestvo. Kaj bo iz tega, se ne vé. — Na vprašanje nekega poslanca v zgornji zbornici zastran Laškega je minister Clarendon odgovoril, da bi prav bilo, ako se bi za tega voljo kaj govorilo, preden se bo državni zbor ločil, al sedaj, dokler pravda o tem teče, očitno pretresati laške zadeve, bi utegnulo več škodovati kot hasniti; to pa zamorem — je rekel — za gotovo povedati, da vse vlade, ktere so s svojimi armadami posedle ptuje dežele na Laškem, so resno pripravljene jih iz teh dežel vzeti berž ko se bo smelo. — Amerika in angleška vlada, ktere ste si že dolgo hude, ste se sedaj tako sperle, da se nekteri preveč plahi ljudje bojé vojske med njima. — Car Aleksander je nek popolnoma pomilostil rusovski vladi zlo sovražnega in že k smerti obsojenega Rusa Bakunina; pravijo, da je vnuk generala Muravieva, ki je v poslednji vojski terdnjavo Kars Turkom vzel, in da ta je za-nj prosil. — Naslednik jolsvaškega vremenskega preroka gosp. Puberl v Loketu (Ellbogen) prerokuje za ta mesec sledeče vreme: od 9. do 16. se bo vreme spreminjalo, kmali bo jasno kmali oblačno, kmali toplo kmali merzlo, megla, včasih dež, burja bo premagovala; od 16. do 24. bolj oblačno, vetrovno, hladno, vmes tudi gorko; od 19. do 24. bo veliko dežja, tako da bojo semtertje povodnji; od 24. do 30. se bo zjasnilo in bo gorkeje, — sploh bo ta mesec srednjo mero topel in bolj vlažen. Kdor hoče, naj verjame!

Milodari za Blejčane. Gosp. Juri Zupan, kanonik v Ljublj. 20 fl. — Gosp. Aleks. Galiot iz il. Bist. 1 fl. — Gosp. Juri Pajk, tesarski mojster v Ljublj., 2 fl. — Gosp. D. D. 1 fl. — Gosp. Valentin Pleiweis v Ljublj. 10 novih kocov. — Vrednik „Novic“ 5 fl.

 Kdor take semenske ajde potrebuje, da mu je gospodar za njeno dobroto porok, je dobí po nizki ceni pri Devici Mariji v polji pod Ljubljano Nr. 30.